

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי כ"ג אדר א' תשע"ט | דף היומי בבלי: חולין צג.

דף היומי בהלכה: מסעיף ג' עד תחילת סימן שס"א.

מוסר: דבר בעיתו פרק ד' מ"והנה עד פה" עד שער בית ישראל תחילת פרק א'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'.

הדף היומי בהלכה

איסור הטלטול ברשות היחיד גדולה המוקפת מחיצה 'גרועה' - האם 'עירוב חצרות' מתיר?

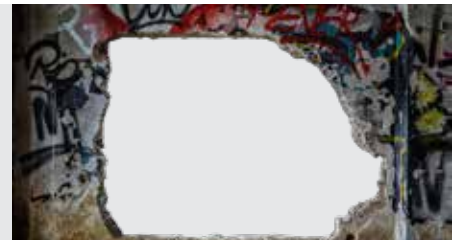
כפרוצות זו לזו, דהיינו, שנפרצה בכל אחת משתי המחיצות האמצעיות, המפרידות בין שלוש הרשויות, פירצה באורך של יותר מעשר אמות, אשר אינה יכולה להחשב כ'פתח' - הדין אינו משתנה בשל כך. אולם, יש אומרים שבפירצה כזו נחשבות כל הרשויות כאחת, ומכיון שדרים ברשות זו שלושה אנשים, מותר לטלטל בתוכה אף כשגודלה יותר מבית סאתיים; ורק אם אין כל מחיצה בין הרשויות, הן נחשבות כאחת.

[שו"ע שס, ג, ומשנ"ב יא רכג, וביה"ל ד"ה הוה (בהרחבה ע"פ המקור);
ביאורים ומוספים דרשו, 16]

כפי שלמדנו, רשות היחיד הגדולה מ'בית סאתיים' ומוקפת במחיצה 'גרועה' - אסור לטלטל בתוכה חפצים לטווח של יותר מארבע אמות, אלא אם כן היא משמשת לדירת שלושה אנשים לפחות. ומתחם שיש בו שלוש רשויות היחיד הצמודות זו לזו, וכל אחת משמשת לדירת אדם אחד, ועשו 'עירוב חצרות' ביניהן - אין הדבר מועיל להחשיב את כל הרשויות כאחת, ואין הטלטול מותר בכל אחת מהן אלא כשאין בשטחה יותר מבית סאתיים. ואף אם נפרצו המחיצות שביניהן, באופן שכולם נחשבות

הדף היומי בהלכה

באיזה מקרה מתירה 'פירצה' במחיצה את הטלטול ברשות היחיד?

אף אם היא גדולה מבית סאתיים. ויתרה מזו - הרשות שאינה פרוצה, נחשבת כחצרה של הפרוצה, וגם היא מותרת בטלטול אף כשהיא גדולה מבית סאתיים; אולם, יש אומרים שהיא אינה נחשבת כחצרה הפרוצה, וממילא אין דרים בה שלושה, ואסור לטלטל בה אלא כשאינה גדולה מבית סאתיים; ולכתחילה ראוי להחמיר.

[שו"ע שס, ג, ומשנ"ב יב-כב; וראה נתיבות שבת טו, הע' נז]

בהמשך לאמור: אם שתי המחיצות האמצעיות, המפרידות בין שלוש הרשויות, נפתחו באופן כזה שלגבי אחת או שתיים מהן נחשבת הפתיחה כ'פירצה', ואילו לגבי האחרת או האחרות אינה נחשבת כפירצה, כך שהמחיצה קיימת - אנו מחשיבים את הדרך או הדרך ברשות שאינה פרוצה, כאילו הם דרים גם ברשות הפרוצה לרשותם, כיון שמצד הרשות הפרוצה אין מחיצה המבדילה בינה לבין הבלתי פרוצה. ואם מתוך כך עולה כי כל שלושת האנשים שבמתחם זה נחשבים כדרךים ברשות הפרוצה - מותר לטלטל בה

באיזה אופן נחשבת מחיצה כ'פרוצה' רק לאחד משני צידיה?

המשך למחיצת קו הרוחב שלה הן לכיוון דרום והן לכיוון צפון, ולכן נחשב הדבר שמחיצתה קיימת, ואין בה פירצה, כל עוד אורך הפירצה אינו יותר מעשר אמות. המשך המחיצה לדרום ולצפון, מכונים: 'גיפופים'.

ד. אולם, אם מחיצות האורך של המערבית אינן נכנסות לקו הרוחב של המזרחית - ואורך הגיפופים אינו יותר מארבע אמות (כל אחד), נדונים הגיפופים כ'מחיצה' גם עבור המערבית, והרי זה כאילו לא נפרצה המחיצה כלל.

[שו"ע שס, ג, ומשנ"ב כה, כח רכט; ביאורים ומוספים דרשו, 12, 13 ו'15]

כאמור, שתי רשויות היחיד שהמחיצה המפרידה ביניהן נפרצה - יש אופן שבו רק לגבי אחת מהן היא נחשבת כ'פירצה', ולא לגבי האחרת. אופן זה הוא כדלהלן:

א. שתי הרשויות עומדות זו לצד זו, אחת במזרח, ואחת במערב, ומחוברות בקו הרוחב שלהן, כאשר המזרחית רחבה יותר מהמערבית.

ב. מחיצות האורך של המערבית, נכנסות מעט לתוך גבול הרוחב של המזרחית.

ג. המחיצה המפרידה ביניהן נפרצה לחלוטין, ונמצא שהמערבית פרוצה לחלוטין לתוך המזרחית; אולם, המזרחית, יש

על דא ועל הא

**"גם מי שלא חי בעולם היהדות, כאשר
הוא פוגש בציור של גדול בתורה לומד, יש
לו חיבור פנימי מסוים אליו. הוא מרגיש
שהרב עוסק במשהו רוחני עליון..."**

סיפורו המרתק של הצייר-אמן ר' אורי דביר על דרכו מציורי-רחוב באמסטרדם לדיוקנאות גדולי הדור בסטודיו בצפת | וגם: ציור השמן המיוחד שמדבר אל לבו של כל יהודי

הגר"ע יוסף זצוק"ל, נראים ציורי דיוקנאות של מרן פוסק הדור הגרי"ש אלישיב זצוק"ל וכ"ק האדמו"ר מערלוי זצוק"ל.

אתה מצייר הרבה רבנים...

"נכון. אני באמת קשור לרבנים. אני חושב שהאיכות שאני מקבל כשאני מצייר את מרן הרב אלישיב לומד - היא אחרת לגמרי, כי אני מרגיש מחובר. אני חי באותה דרך. זה לא כמו לצייר ציור מדויק ונאה, אבל לא מהלב.

"גם מי שלא חי בעולם היהדות, כאשר הוא פוגש בציור של גדול בתורה לומד, יש לו חיבור פנימי מסוים אליו. הוא מרגיש שהרב עוסק במשהו רוחני עליון, אמנם טמיר ממנו. באמת בציור של מרן הרב שטיינמן ניתן לראות דמות שמשוחררת, כביכול, מהסמלים."

אתה מצייר מדויק מאוד. קשה להבחין שמדובר בציור ולא

בצילום...

"כאן אתה נגע בנקודה שחשוב לי מאוד להדגיש אותה, ואני

אברהם ישראל פרידמן

(המאמר והתמונות באדיבות מגזין 'במה')

את ציור השמן, המלאכי-משהו, של מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל, קיווה מאוד ר' אורי דביר (55) לשגר לתערוכת ציורים בינלאומית בהולנד. "בתמונה הזו", הוא מסביר, "אין שבטיות. היא מדברת לכל אחד באשר הוא שם. גם אם מדובר ביהודי רחוק שמתגורר בפריז ואין לו שום מידע על יהדותו - כך שאינו רואה ברב דמות יהודית שהוא מבין אותה - כאשר הוא רואה את הרב יושב בסלונו המקולף, עוצם את עיניו ומביע פני התבטלות, אתה רואה שדבר לא נתפס אליו. הוא לבדו. זה כל מה שיש בתמונה. קשה לי להסביר את זה. זו באמת אחת מהתמונות האהובות עליי"

אנחנו יושבים בסטודיו הביתי של דביר שבמעוז האמנים (לשעבר) "קרית האמנים" בצפת. ציורי תמונה לא מעטים מעטרים את הבית - הסטודיו. לצד הציור של הראשל"צ מרן

אותה חזק מאוד. לידי היה פרח לבן, 'אל-מוות' שמו. הפרח הזה שורד גם בהיעדר מים. שאלתי את עצמי לפרשו של הפרח הזה, ואז הבנתי שהוא לא מעשה ידי אדם. שאלתי את עצמי: מי באמת ברא את הפרח הזה? הבנתי שיש כאן משהו הרבה יותר גדול ממה שנראה בעין, שיש השגחה פרטית, וכי מי שעשה את הפרח הזה כל כך יפה, הוא זה שיצר את כל הבריאה המופלאה שלנו. זה 'הקפיץ' לי את הרגש, אבל ילד הייתי, וילד לא יודע להמיר ראייה מפעימה לחיי מעשה".

בגיל 28 חל המפנה הדרסטי - הוא החל לשמור שבת. ואז הסקרנות החלה רק להציק לו יותר ויותר. "הסתקרנתי מאוד, ורציתי ללמוד יותר ויותר. הפריע לי מאד, למשל, שאני לא יודע הלכות. אתה צריך לדעת לאן לפנות בפועל כל רגע, ואתה לא יודע. זה בלתי-אפשרי ככה. אני זוכר שעסקתי אז בציור-קיר ענק במשך חודשיים, הייתי טרוד מאוד, אבל תמיד הפריע והציק לי היעדר הקשר עם בורא כל עולמים".

כדי למלא פערים, קבע לימוד ב"חברותא" עם הרב יצחק לנדא ז"ל, חבר ילדות ששב בתשובה לפניו, וליווה אותו בצעד הראשון. ר' אורי נשמע נרגש-משהו, דומה שרטט חולף בגוו. עיניו ניצתות, כמו אז. "אני חייב לציין שהכרתי את אנשי הבורהמה - סופרים, ציירים ואמנים בולטים ביותר, ולפני שעשיתי את הצעד הזה פשוט שאלתי כל מי מהם שרק יכולתי: תגיד לי, על מה אתה סומך כשאתה נוסע בשבת? הרי אין לנו ספרים אותנטיים כמו התנ"ך, שמספר לנו מה היה, מה יהיה ומה צריך לעשות. היה מדהים לגלות שאין להם על מה לסמוך. הם פשוט חרישו. לא ידעו מה להגיד לי".

בשלב מסוים, לפני כחצי יובל, עבר עם חברו, הרב לנדא, לצפת, וביקש להסתפח ללומדים בישיבה לבעלי-תשובה 'אור יקר', שבפאתי העיר העתיקה. עד הרגע הזה הוא לומד בישיבה מדי בוקר.

- אחרי שאתה לומד בבוקר, הציור נראה אחרת?

"לא רק הציור. כאשר אני לא לומד - אני בעצמי, קודם-כל, מרגיש לא מחובר. נסחף עם כל דבר קטן. בעצם הלימוד המועט שאני יכול ללמוד - אני מרגיש שהחיבור שלי להקב"ה הוא חיבור אחר לגמרי. זהו חיבור רוחני שקשה לי להסביר אותו. בלי ללמוד סוגיה, 'תוספות' טוב, זה משהו אחר. משהו אחר".

לסיום, אי אפשר שלא לתהות: איזה ציור היית רוצה מאוד לצייר ועדיין לא ציירת?

"הייתי מאוד רוצה לצייר דיוקן עצמי, כחלק מביטוי לפנימיות. הרי הפנים זה לא משהו חיצוני; זו הפנימיות של האדם. דרך הציור אולי אצליח לגלות את עצמי יותר".

(פורסם במגזין 'במה' מס' 22)

מדגיש אותה גם בשיעורי הציור שאני מוסר: אני ממש-ממש לא מתכוון להתחרות בצילום. זו לא מחמאה בשבילי שכשואמרים לי שהציור שלי הוא כמו תמונה.

"כיום, כשלאומנות אין הרבה מה לומר, הציור מתחרה עם תמונה. אתה יכול לפגוש אדם מצייר משחת נעליים, או ירקות בשוק, וזה נראה אותנטי. אבל זה לא הקו שלי. אילו הייתי שואף להגיע לרמת צילום, הייתי פשוט מצלם. הרי הרבה יותר קל לצלם מלצייר. אני אפילו מקפיד לעתים לקשקש כמה קשקושים בציור, כדי שיהיו שזה בסך-הכול ציור.

"הייתה משפחה בכפר בירייה, שלאחר מות האב ביקשו הבנים שאצייר אותו. לקחתי את התמונה שלו וציירתי לפיה. הם הגיעו אליי לאחר כמה ימים נרגשים: 'אבא הגיע לבקר בבית', תיאר. אני למד מזה כמה הציור יכול לחבר אנשים".

רבים שרכשו מציוריו מעידים שהם פשוט יכולים להסתכל על ציור כמהופנטים, מבלי לשים לב שהזמן חולף ביעף. זה כל-כך לא אופייני לדור שלנו, המהיר והבלתי מרוכז כל-כך. ככלל, איש שיחננו מצייר רק ציורי-שמן, שנעשים באמצעות צבעי שמן. "זה ציור תמים, עמוק ונקי", הוא מסביר. "לציור-שמן יש ייחודיות שאין בציור אחר".

אורי דביר נולד ברחוב אהוד שבשכונת הכרמל בחיפה. בשנות טל-ילדותו למד בתיכון עירוני ה', בג'ימנסיה ביאליק' ועוד. "היינו מגיעים לבית הספר, בא נודה, כדי 'לעשות שמח'. בשביל מה אתה חושב מגיעים לבית ספר ממלכתי? צריך שיהיה מעניין... ותמיד ציירתי, כבר מימי הגן. הייתי תמיד 'הצייר של הכיתה'".

בנערותו החל להשקיע בתחביב הציור. לשם כך סר למכללת 'עין-הוד', כפר ציירים ידוע, כדי להשתלם במקצוע. ברבות הימים גם שם לא היה לו נעים והוא שב לצייר בבית הוריו. בשלב מסוים יצא לנכר והחל לצייר "ציורי-רחוב" שלדבריו הביאו לו התפתחות חשובה באומנות. "התחלתי עם ציורי-הרחוב באמסטרדם. הייתי צריך להתפרנס משהו, ובד-בבד ראיתי חובבנים שמציירים ציורים על רצפות הרחובות, דבר שגרם לי חשק לחקות אותם. זה ממש 'הלך'", הוא מתאר. לאחר מכן המשיך את ציורי-הרחוב גם בפריז, ולאחר מכן בארץ - ברחוב דיזנגוף בתל אביב.

תמיד קיננה בו, בילד-הנער, שאלת האמונה ותכלית הבריאה. "אני זוכר שכילד שאלתי את אבא שלי פעם איך נהיה העולם, והוא השיב לי שהאלוקים ברא אותו. ואז נפל לי האסימון. אבא שלי לא היה חילוני אמיתי. הוא אמנם גדל בבית חילוני, אבל אמי גדלה בבית של שומרי מצוות, יוצאי-חלציו של פוסק נודע באירופה של טרום השואה. בראש השנה אף ביקרתי עם אבי בבית כנסת.

"תמיד העסיק אותי מאוד נושא האמונה. הייתה לי גם חוויה מיוחדת כילד בן 8. הייתי הרבה בים, לרוב מתבודד עם עצמי. ביום מן הימים ישבתי באיזו 'דיונה', ועברתי חוויה שאני זוכר

"תרשה לי לקרוא לך ר' שמואל": המילים הבודדות של מרן הגר"ע גרודז'נסקי זצ"ל שחוללו מהפכה בלבו של העסקן היהודי מאמריקה

התרחשות מרתקת מיומנו של ד"ר שמידט, שליח 'ועד ההצלה' בארה"ב לאירופה השסועה

מוחלטת".

אחרי כמה ימים קיבל ד"ר שמידט טלפון מפתיע מהגאון רבי אליעזר סילבר, שפנה אליו בשאלה: "האם חשבת ברצינות על מה שכתבת במאמר?". ד"ר שמידט השיב כי אכן חשב על הדברים ברצינות - "אך למה הרב מתכוון?" תמה. הרב סילבר אמר לו: "ברצוני להציע לך שליחות חשובה שתעזור להציל את לב היהדות. עליך להיות שליח מיוחד של אגודת הרבנים לצאת לאירופה, ובמיוחד לוילנה. האם הנך מוכן לכך?"

ד"ר שמידט נאבק עם מצפונו האישי. לימים כשסיפר על כך למרן הגרי"מ גורדון זצ"ל, אמר לו: "הלא יהודי יכול להשתנות בין רגע. רק ברצון האדם תלוי הדבר, שיהיה ראוי לשליחות הקדושה ביותר". לבסוף קיבל את ההצעה ויצא לדרך.

מיד כשהגיע לוילנא נכנס לחדרו של מרן רבנו חיים עוזר. הגר"ע חקרו על מהלך חייו, ולאחר השיחה הלבבית ביקש ממנו: "תרשה לי לקרוא לך ר' שמואל"... ד"ר שמידט התרגש ואמר שאינו ראוי לכך, ומרן הגר"ע השיב לו, כי אם יהודי היושב בבטחה באמריקה לוקח עליו שליחות מסוכנת כזו לעזור ליהודים ולהציל את מוסדות התורה - הרי זה מוכיח עליו!

"למחרת בבוקר", סיפר ד"ר שמידט, "התעטפתי בטלית והנחתי תפילין בפעם הראשונה, ובעקבות כך חזרתי להיות שומר תורה ומצוות לכל פרטיהן ודקדוקיהן"!!!

(ע"פ מאמרו של ב' מלכיאל במוסף שבת קודש ויק"פ תשע"ב)

בעיצומו של ראש השנה ת"ש, שבועיים אחרי פרוץ המלחמה, הגיע לביתו של הגאון רבי אליעזר סילבר זצ"ל בארה"ב מברק ברכה מווילנה, ממרן הגאון רבי חיים עוזר גרודז'נסקי זצ"ל, המברך בברכת השנה החדשה את כל הרבנים באמריקה ומבקש מהם לבוא לעזרת השיבות ובני השיבות הזורמים ובאים לוילנה מכל ערי פולין, מחדשים שם את השיבות ועוסקים בתורה על אף הכל.

בעקבות פניה זו נוסד, לאחר שתי אסיפות רבנים גדולות בארה"ב, 'ועד ההצלה' בארה"ב למען השיבות באירופה, שהיה במחצית השניה של המלחמה לוועד הצלה כללי. רבי אליעזר סילבר, שמונה כנשיא ועד ההצלה, החליט לשלוח שליח מאמריקה לוילנה שייפגש עם מרן הגאון רבנו חיים עוזר ויעמוד מקרוב אחר מצב השיבות.

מי שנבחר לשליחות מסוכנת זו לאירופה השסועה, היה יהודי שלא נמנה על מחנה שומרי התורה, בשם ד"ר שמואל שמידט, שהיה עסקן ציבורי בארה"ב. כיצד נבחר דווקא יהודי כזה לשליחות להצלת עולם התורה באירופה?

את הדברים סיפר ד"ר שמידט בעצמו, ביומנו המרתק שפרסם לימים, בו גולל בין השאר את כל קורות שליחות זו. היה זה בעקבות מאמר שפרסם באותם ימים בעיתונות היהודית בארה"ב, בו כתב את המילים דלהלן: "הטרגדיה אינה מתבטאת רק במושגים של רעב ומצוקה. הסכנה נשקפת ליהדות כולה, העומדת בפני כליה

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק.
עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

בעידן הטכנולוגי של ימינו, כשאלפי לוויינים עוקבים אחר כל תזוזה בכל מקום בעולם - כיצד זה שאיננו יודעים איפה נמצא נהר הסמבטיון?! להיכן הוא נעלם?

נהר הסמבטיון - קסמו ומסתוריו, היכן הוא נמצא בעולמנו רווי הלוויינים? והיכן הם עשרת השבטים האבודים? • מקורות מרתקים ודעת גדולי הדור בנושא

כבר מששת ימי בראשית ולא מדובר בתופעה שהחלה בתקופות מאוחרות יותר.

הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א

שבת שבתון לה' (שמות לה, ב)

עשרת השבטים ונהר סמבטיון

כולנו מכירים את הסיפור המפורסם על רבי מאיר ש"ץ, שחיבר את ה"אקדמות", אותם שרים וקוראים בניגון ערב לאחר תפילת שחרית ולפני קריאת התורה בחג השבועות. הסיפור מספר על יהודי מעשרת השבטים, שהגיע לאשכנז מעבר לנהר הסמבטיון. היהודי סיפר על עלילות וגזירות קשות שגזר עליהם המלך במקום מגוריהם, לאחר שכומר אנטישמי נלחם בהם בכח קסמיו וכישופיו והוא מבקש שישלחו לו לעזרה יהודי ת"ח שיבוא להביס את הכומר הרשע. מאחר שההליכה לכיוון מקום מגוריהם של עשרת השבטים עוברת דרך נהר הסמבטיון השוצף וקוצף בכל ימות השבוע, מלבד בשבתות, הותר לשליח שנשלח מאשכנז לעבור את הנהר בשבת, למרות האיסור לשחות בנהר בשבת, מפני פיקוח נפשם של יהודי עשרת השבטים.

אך דא עקא, אסור היה לו לחזור בחזרה דרך הנהר למשפחתו שבאשכנז, כיוון שחזרתו כבר אינה דוחה שבת. נערך גורל בין כמה יהודים נבחרים, מי יהיה זה אשר ילך להציל את קהילת היהודים שמעבר לנהר הסמבטיון, ובגורל עלה שמו של רבי מאיר ש"ץ, שנפרד מבני משפחתו לעולמים, והיגר למקומם העלום של עשרת השבטים, חוצה בדרכו את נהר הסמבטיון. לפני לכתו כתב את סדר ה"אקדמות" ועד היום נוהגים בקהילות אשכנז לקוראו, בדחילו וברחימו, בבוקרו של חג השבועות.

במדרש רבה (בראשית פרשה ע"ג) כתוב במפורש, שעשרת השבטים האבודים אכן גלו "לפנים מן נהר סמבטיון", ובמדרש רבה (במדבר פרשה ט"ז) מסופר על עשרת השבטים ש"הם נתונים לפנים מן סמבטיון ושלפנים מן הרי החושך".

אלדד הדני, טען שהגיע מעבר לנהר הסמבטיון בשנת ד' אלפים תרמ"ג, והוזכר בחלק מספרי הראשונים, נחשב לסוג של "משיח שקר". אלדד הדני, כפי שמסופר ב"אוצר המדרשים" (איזנשטין), הגיע לקירואן, וסיפר ליהודי העיר המופתעים כי הינו אחד מבני שבט דן, המתגוררים יחד עם בני שבט נפתלי, גד ואשר, ב"חילה הקדומה אשר שם הזהב". לדבריו, יש להם שופט יהודי

בעיר ליסבון שבפורטוגל התגורר כושי, שבאמתחתו היה בקבוק זכוכית עם מים מנהר הסמבטיון. בכל השבוע סערו המים שבתוך בקבוק הזכוכית, ועם כניסת השבת, נרגעו המים וחדלו מסערתם. רבי מנשה בן ישראל, מגאוני אותה התקופה ורבה של האנוסים שבספרד, פורטוגל והמהגרים להולנד, מספר בשם רבי מרדכי יפה זצ"ל, בעל ה"לבושים", על "אדם אחד שהיה לו כלי זכוכית מלא מהחול בנהר סמבטיון, ובכל ששת ימי השבוע היה החול סוער בזכוכית, ובשבת היה נח". ועוד העיד ששמע מ"השר רבי מאיר" שראה בעיניו כושי עם כלי זכוכית וחול נהר הסמבטיון ליד מסגד ישמעאלי, וכשראהו השופט גער בו ואמר לו: "עשית שלא כהוגן! זהו חיזוק ליום השבת של היהודים!"...

מהו נהר הסמבטיון?

במדרש תנחומא מסופר על טורנוסרופוס הרשע, שפגש את רבי עקיבא ותהה בפניו מהי מיוחדותו של יום השבת. רבי עקיבא הסביר לו באריכות, כפי המסופר במדרש. שאל הרשע: "אם כן, מדוע הקב"ה עושה מלאכה בשבת, מעלה עננים, מוריד גשם, מזריח חמה ולבנה, כבכל ימות החול?!". השיב לו רבי עקיבא, שהמן במדבר לא ירד בשבת, כפי שקראנו בפרשת השבוע שעבר, והציע לו לנסות ולהעלות באוב את אביו שמת בשבת. ואכן, טורנוסרופוס הצליח להעלות את אביו באוב בכל ימות השבוע, אך בשבת לא עלה אביו באוב. אביו אף הסביר לו ש"מי שאינו משמר שבת כתקנה, בא לכאן ומשמרו בעל כורחו".

ועוד אמר לו רבי עקיבא: "נהר סמבטיון מעיד שבכל הימים הוא מושך אבנים בחול, ובשבת נח". ופירש ה"עץ יוסף": "הוא נהר של אבנים וחול שמושך אבנים בימי החול, ובשבת - נח, וקוראים לו "סמבטיון", מפני שבינתו בשבת, שהשבת בלשון ערבי הוא "סבטי" ונהוג בלשונם להוסיף בתוארים "יון", ומקור דבריו מצוי כבר בדברי הרמב"ן על התורה (בפרשת וזאת הברכה), לדברי המהרש"א בסנהדרין (סה, ב), נהר הסמבטיון נח בשבת

מספר המקובל המפורסם רבי שמעון הורביץ זצ"ל (מראשי שיבת המקובלים "שער השמים") בספרו "קול מבשר", נפגשו עמו והתרשמו ממנו ומדבריו.

בפגישות איתו השתתפו רבי צבי פסח פרנק זצ"ל, רבי חיים יהודה לייב אוירבך ועוד רבנים. גדולי ירושלים, ביניהם חברי בית הדין של הגאון הישיש רבי שמואל סלנט זצוק"ל, חתמו על מכתב ששוגר אל "בני משה", כדי "למצוא דרך מבוא לאחינו בני אמונתנו עשרת השבטים, ואת מעבר הנהר סמבטיון ובני משה החונים לפניו מן הנהר".

הרבנים מביעים במכתבם ציפיה כי גילוי מקום מגוריהם של עשרת השבטים יביא לגאולה השלמה, והם מציינים במכתב את דברי הגאון מוילנא, שכתב: "בני משה החונים לפניו מנהר הסמבטיון המה צדיקים ופרושים גדולים והם המושיעים שיעלו בהר ציון". על המכתב הוחתם לא פחות מאשר המרא דאתרא, הגאון בן המאה, רבי שמואל סלנט זצוק"ל, אליו הצטרפו מחליפו בתפקיד, מרן הגר"ח זוננפלד זצ"ל וה"לב העברי", הגאון

רבי עקיבא יוסף שלזינגר זצוק"ל. המכתב לא זכה לתשובתם של עשרת השבטים ובני משה, כיוון שאותו אורח עלום נתפס על ידי הממשל הטורקי בחשד לריגול, והוצא להורג בדמשק. האיש ויחוסו נותרו כתעלומה בלתי פתורה.

איפה נמצא הסמבטיון?

הרמב"ם מעיד באחת מאגרותיו על עשרת השבטים: "דעו לכם שזה עניין אמיתי, ועל ביאתם אנו מחכים, אשר הם אחרי הרי החושך ונהר גוזן ונהר סמבטיון. ובאמת שנהר זה מושך חול כל ששת ימי המעשה וביום השביעי הוא נח. וכבר הראו בימי הזקן והצדיק אבי אבא ז"ל צלוחית אחת ובה חול והיה מסובב כל ששת הימים ונח בשביעי", והרמב"ם מחזק את דבריו ומוסיף: "והדברים אמיתיים, כי הם נראים לפעמים ליחידים..."

רבי עובדיה מברטנורא מעיד בשם יהודים שסיפרו לו, שמפורסם אצלם על סוחרים ישמעאלים, שבמרחק של 50 יום במדבר ממקום מושבות הערביים, נמצא נהר הסמבטיון, הסובב סביב לארצם ושום יהודי לא מנסה לעבור את הנהר המופלא בשבת, כדי שלא לחלל שבת בהליכה בנהר. רבי עובדיה מברטנורא מספר, שישנה מסורת בידם שמאחורי הנהר מתגוררים בני משה הצדיקים והטהורים, שאין בהם שום אחד שעובר עבירות ומספרם רב כחול הים. והוא מספר: "וסיפר לי רב אחד, זקן אשכנזי, שנולד וגדל במדינה הזאת, כי זוכר הוא בימי חורפו, שכאשר באו יהודים

בשם עבדון, והם דנים בארבע מיתות בית דין, ויושבים באוהלים ונוסעים וחונים ממקום למקום ונלחמים בחירוף נפש בשבעת מלכי כוש הרודפים אותם.

לדברי אנשי קירואן, אלדד הדני דיבר רק בלשון הקודש והשיב להם על כל דברי ההלכה ששאלוהו, ש"כך למדנו מפי יהושע מפי משה מפי הגבורה". אנשי קירואן הפנו את דברי ההלכה שהציע בפניהם אלדד הדני בפני רבי צמח גאון.

בהמשך מכתבם מספרים לרבי צמח גאון את הסיפור המופלא הבא: "ועוד סיפר לנו אלדד הדני, שכשחבר בית המקדש עלו ישראל לבלב, עמדו הכשדים על בני משה. אמרו להם: "שירו לנו משיר ציון". עמדו בני משה וגעו בבכיה לפני הקב"ה וכתתו אצבעותיהם בשיניהם, ובא הענן ונשאם עם אהליהם וצאנם ובקרים והולכים לחוילה, והורידם שם בלילה. ועוד אמר לנו שסיפרו לנו אבותינו ואבותינו מאבותיהם, ששמעו באותו הלילה רעש גדול ובבוקר ראו חיל גדול וכבד, והסב להם את הנהר שגולל אבנים וחול במקום שלא היה שם נהר

מעולם, והנהר הוא עדיין גולל אבנים וחול בלי מים, ברעש גדול ובקול גדול, שאלמלא היה פוגע בהר של ברזל- היה מנפצו, והנהר גולל כל ששת ימי השבוע אבנים וחול בלי שום טיפת מים ובשבת נח, ובשעה שיעריב יום השישי בין השמשות תרד עליו ענן, ואין אדם יכול לגשת אליו עד מוצאי שבת, והוא ששמו סמבטיון, ויש מקומות באותו הנהר שאין לו רוחב, כי אם 60 אמה, והם עומדים בצד הנהר משם ואנו עומדים מכאן ומדברים ומשוחחים אלו עם אלו, והם אסורים ושבויים מפני שהנהר מקיף עליהם, ולא אנו יכולים להיכנס אצלם ולא הם יכולים לצאת משם..."

רבי צמח גאון השיב להם כך: "ומה שאמר שבני משה אצלם ונהר סמבטיון מקיף עליהם - אמת אמר, שכך אומרים חז"ל במדרש, שהגלה נבוכדנצר לוויים בני משה שישים ריבוא, וכיוון שהגיעו לנהרות בבל, הם וכינוריהם, אירע להם כמו שסיפר לכם ר' אלדד..."

מקורות נוספים בדברי חז"ל, למציאתם של בני משה רבנו מעבר לנהר הסמבטיון, הם דברי התנא יונתן בן עוזיאל (שמות לד, י), הכותב (בתרגום ללשון הקודש) ש"ממשה יוציא הקב"ה צדיקים ובזמן הגלות יולכים לנהר הסמבטיון". גם במדרש איכה למדנו על עשרת השבטים, שגלו לנהר סמבטיון, וכך נמצא במספר מקומות נוספים במדרשים.

בשנת תרנ"ט הגיע לירושלים יהודי שהציג עצמו בשם יוסף בן יעקב, וטען שהוא מבניו של משה רבינו. גדולי ירושלים, כך

רבי דב בער ליפשיץ זצ"ל מסביר את נוסח התפילה "ולא נתתו ד' אלוקינו לגויי הארצות וגם במנוחתו לא ישכנו ערלים", שהקב"ה לא רצה שהגויים ישבתו בשבת, כי "גוי ששבת חייב מיתה", ואילו הגויים היו יודעים היכן נמצא הסמבטיון היו מתפעלים ממנו, היו מתחילים לשמור שבת, ולכן הקב"ה מסתיר את נהר הסמבטיון. מרן רשכבה"ג הגראי"ל שטיינמן שליט"א כותב בספרו 'איילת השחר' על התורה ש"במשך הדורות הסתר פנים הולך וגדל. ויתכן שגם מה שלא מוצאים היום היכן נהר הסמבטיון, אף על פי שהיום יכולים להגיע לכל העולם, גם זה בכלל ההסתר פנים".

בתקווה שהסתר- הפנים יסתיים וכולנו נראה בעינינו את עשרת השבטים, צועדים בסך היישר מנהר הסמבטיון לעבר ירושלים ובית המקדש. והלוואי ונזכה במהרה!!!

הדג והיונה, ההר והפרה

הרד"ק (בראשית ב, ג) כותב שישנו דג שאינו שוחה בשבת, ונח כל השבת סמוך ליבשה. ב"ילקוט הראובני" כותב ששמו של הדג הוא שבת וישנם שקוראים לו דג שיבוטא, על שם השבת. ולכן רבא האמורא מלח לכבוד שבת דג שיבוטא, שהוא דג השבת בשבת. רבי יעקב עמדין זצ"ל כותב שיונה איננה תולשת בשבת צמחים וענפים המחוברים לאדמה, כדי שלא לחלל את השבת. ודבר מופלא למדנו ב"עיון יעקב" (סוטה ל"ח) שהיונים יודעים איזו תבואה נתלשה בשבת והם לא אוכלים ממנה(!)

הגמרא מספרת על פרתו של יוחנן בן תורתא ששבתה בשבת מרצונה ולא הסכימה לעבוד, כאשר בעליה היהודי מכר אותה לגוי. כשבעליה הקודם לחש על אוזנה שתתחיל מכאן ואילך לעבוד בשבת, רק אז קמה והסכימה לעבוד. ומספרת הגמרא שהקונה הגוי כל כך התרגש מהפרה שומרת השבת, עד שהתגיייר ונהיה תלמיד חכם, ואף הוזכרו הלכות בשמו בדברי חז"ל. המפרשים מצביעים על "הר הכסף", הרי שבמשך כל ימות השבוע מושך כסף מעפרותיו, אך בשבת הוא שובת ולא מנפיק כסף עד יום ראשון.

אחרים מארץ עדן וספרו כדבר הזה בדיוק, בלי שום תוספות או חסרון". האם הנהר נמצא באזור ישובי הערבים?

כהן דת נוצרי כתב אגרת קדומה, הנקראת "אגרת פרושי ג'ואן". הכומר מספר על ביקורו באזור הודו, ומוסיף בהתלהבות ש"יש נהר סביבו נהר מאבנים, ומושך עד ים אוקיינוס, ומקיף תשעה משבטי ישראל, והולך כל ימות השבוע עד יום השבת ובשבת כולו נח ונושא אבנים גדולות וקטנות לים, ותשעה שבטי ישראל אינם יכולים לעבור את הנהר".

האם הנהר נמצא באזור הודו דווקא?

השד"ר רבי משה יפה שלח מכתב בשנת תר"ח, לגאון המפורסם רבי יוסף שווארץ זצ"ל, מחבר "תבואת הארץ", בו מספר לו על עשיר יהודי שהתגורר בבומביי שבהודו, ששלח את בנו לצרכי מסחר לקאנטאן, שם סיפרו לו כי במרחק של חודשיים הליכה, ישנו נהר הזורק אבנים בכל השבוע ובשבת הוא נח ונרגע. הרמב"ן קורא לנהר הסמבטיון בשם "נהר גוזן" (וכך מובא בעוד מדברי חז"ל), לפי החוקרים שעסקו בנושא, (כך לפי מאמרו של ב. מלכיאלי בנושא, "יתד נאמן" גליון חג הסוכות תשס"ח), הנהר נמצא באזור צפון עירק, מזרח טורקיה ואפגניסטן. לדעת חוקרים אחרים, נהר הסמבטיון נמצא בהודו, ויתכן שמדובר בנהר הגנגס ההודי. הנהר "סאבאטינו" נמצא בהודו ומפריד בין האינדיאנים באזור, כך שישנם חוקרים המצביעים דווקא על נהר זה כעל נהר הסמבטיון. לפי הילקוט שמעוני (שיר השירים תתקפ"ה) נמצא נהר הסמבטיון בדמשק שבסוריה, ואכן בדברי הנביאים אנו למדים שעשרת השבטים הוגלו לדמשק.

איפה בדיוק נמצא הסמבטיון בדמשק? בעידן הטכנולוגי של ימינו, שאלפי לוויינים עוקבים אחר כל תזוזה בכל מקום בעולם, כיצד לא נמצא נהר הסמבטיון? להיכן הוא נעלם?

שאלה זו שאל מו"ר מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א בילדותו את מרן ה"חזון איש" זצ"ל. החזון איש השיב לו: "אם הקב"ה רוצה שנהר הסמבטיון יסתתר ולא יתגלה, אז כל הבדיקות, הכי משוכללות שיהיו - לא יעזרו".

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

רבי משה טורק שליט"א רגיל לספר שכאשר נפרד מאביו רבי דוב הי"ד קודם המלחמה, הצטווה על ידו שירבה להסתופף בצילם של צדיקי הדור וגדולי התורה

לרגל צאת הכרך השלישי מסדרת הספרים הנפלאה 'אוצרותיהם אמלא' † אוצרו המשובח של מגיד המושרים הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א על חומש ויקרא

של צדיקי הדור וגדולי התורה. אביו ידע היטב שזאת תהיה הערובה היחידה להישארו ירא וחרד ומדקדק במצוות כראוי גם כשהוא רחוק ממנו, בימי טשטוש הרוחות דאז.

את צוות אביו שמרה רוחו, ומאז ומקדם היה יוצא ובא בבתיהם של גדולי התורה, מרנן הגאונים קברניטי האומה: היחזון-איש', היאמרי אמת', הרב מבריסק, היאמרי חיים', הרב מפוניבז', הידעת סופר', הגרא"א דסלר, הגר"א שר, הגרא"מ שך, היסטיפלער', הגר"ש וואזנר, הגרא"ל שטיינמן ועוד. ברבות הימים כשהכירוהו ועמדו על יראתו וטהרת נפשו נעשה לחביבם ואהובם. לא אחת התבטא, שבמשך כל שנותיו לא עבר עליו שבוע אחד (!) מבלי שזכה לחסות בצילו של אחד מגדולי התורה, ולשמוע לקח מפיו.

רבי משה שליט"א זכה לעמוד על ערש לידתה של העיר החרדית בני ברק בימי קום המדינה, ולהיות קרוב ועד לפעולותיהם הציבוריות הכבירות של גדולי הדור, לקומם מחדש את הריסות חורבן יהדות אירופה, ויסוד ממלכות התורה כאן בארץ הקודש. הם ראו בו איש נאמן הראוי לכונן מחדש את מערכת החינוך; כמנהלו הרוחני של תלמוד תורה ייסודי התורה בתל-אביב, כחבר בוועדות המכוונות את בתי הספר הראשונים לבנות בשכונת 'זכרון מאיר', ובניהול בתי הילדים שהקים ביזע הרב מפוניבז' זצ"ל. את הכל הוא עשה באמונה, באהבה, ובתחושת שליחות.

בנו רבי אליעזר שליט"א השכיל לאגור ברישומיו מאותו ריח ניחוח עתיק יומין שספג אל תוכו אביו שליט"א - בתמימות ובאמונת חכמים נדירה, ורשם את העובדות ההנהגות האמרות והפנינים ששמע אביו מפייהם ומפי כתבם בשנים ההם. אוצרות אלו מובאים בספר, תורה נאה בכלי נאה, במקוריות ובמתקנות רבה.

חיבה יתירה נודעת בקרב עם סגולה לדרשותיו ולשיחותיו של הרב טורק שליט"א, כי עם היותו מעתיק שמועת מרנן ורבנן גדולי התורה זצ"ל ויבדלחט"א, בלהטו המיוחד הוא מחיה את הדברים ומורידם לשפת המעשה, ומגישם לאוזני השומעים בצורה אקטואלית, קולחת, בהירה ושווה לכל נפש.

במהלך השנים התרבו בקשות חוזרות ונשנות לסדרם עלי ספר, כדי שישוטטו בהם רבים ותרבה הדעת, ותהילה לא-ל

תכונה רבה והתרגשות מיוחדת בעולם הספר התורני, עם צאת הכרך השלישי מסדרת הספרים הנפלאה 'אוצרותיהם אמלא', לאור עולם. למעלה מ-700 עמודים עמוסים וגדושים מאוצרו המשובח של מגיד המושרים הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א, רב קהילת 'פרושים' באחוזת ברכפלד ור"מ בישיבת קמניץ בירושלים, שנודע בהשפעת דרשותיו הנלהבות ובדבריו החוצבים, כמעתיק שמועות ואמרות גדולי ומאורי הדור בדקדוק רב ובנאמנות.

לאחר עבודה מיגיעת של חברי המערכת ללקט פזורות, לסמן ולבחור את המיטב מתוך מגוון עצום של שיחות, דרשות פנקסים ורשומות, זוכים בימים אלו חובבי היראה והמוסר לראות את הכרך השלישי מהסדרה על חומש ויקרא יוצא מבית הדפוס כלול בהדרו, מלא בחומר תורני עשיר ומרתק, לא יסולא בפז.

הספר מבוסס בעיקרו על שיחות ודרשות שנמסרו בין השנים תש"ע-תשע"ח בהיכלי התורה, בתי מדרשות וישיבות, סמינרים ומוסדות חינוך. נוספו עליהן אוצרות יקרי ערך, מתוך רשימות מתווקות ומחברות מסודרות אשר נרשמו במשך עשרות שנים על ידי הרב טורק סמוך לשמיעתם, מפי בעלי העובדות וממקורות מהימנים.

רבי אליעזר כבנו של הגה"צ הישיש רבי משה טורק שליט"א, איש דורות ראו עיניו - זכה למלא את אסמיו באוצרות נפלאים שספג אביו מרבותיו הגדולים לפני קרוב לשמונים שנה.

רבי משה שליט"א נולד בעיר הגדולה לאלוקים פרשבורג שבהונגריה, עיר מלאה חכמים וסופרים, עוד בימי שבתו ברמה של גאון ישראל מרן בעל הידעת סופר' זצ"ל על כס הרבנות. כשהגיע לגיל שמונה עשרה, הצליח בדרך נס להשיג 'סרטיפיקט' ולעלות לארץ הקודש. כל בני משפחתו נותרו מאחור ונספו על קידוש ה', והוא כיחיד פליט אוד מוצל מאש, הקים את ביתו כאן כפי מסורת החינוך וההנהגה שינק בפרשבורג. את משנת תלמודו קנה בישיבת 'היכל התלמוד' בתל-אביב, ומאוחר יותר בהיכל ישיבת 'קמניץ' בירושלים.

רבי משה שליט"א רגיל לספר שכאשר נפרד מאביו רבי דוב הי"ד קודם המלחמה, הצטווה על ידו שירבה להסתופף בצילם

בתפילה, באמונה, במידות טובות ובעבודת ה', התמודדות
בנסיונות, חינוך ועוד. דרכם יוארו פסוקי התורה, ויפתחו את
עיני הקורא להעמיק בהבנתם.

הפרשות ערוכות בכמה אופנים שונים כדי שיערבו לחיך
המעיינים השונים; ישנן פרשות שהורחב בהן יותר החלק
המוסרי, יש שהורחב דוקא חלק האגדה או הפלפול, ויש
שהורחב יותר חלק העובדות והנהגות. בכל אלו כאמור ניתן
דגש מיוחד לשמור את צביון אמירתם, בדיוקם ובמתקונותם.
את הספר ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות.

להזמנה מרוכזת ניתן ליצור קשר: 050-4172546

לפני חודשים ספורים יצא הדבר מן המחשבה אל הפועל,
בהוצאת הכרך הראשון על חומש בראשית, לשמחת לב מבקשי
ה', ואוהבי תורה ולומדיה, והתקבל באהבה ובהיבנה עצומה.
בספר זה כקודמיו עבדות העורכים כללה מיון, איתור
וסידור הדברים, בתוך שפע אינסופי וחומר רב של שמועות,
עובדות והנהגות משמחות לב ונפש. ללמוד את הדברים
ולבררם במקורותיהם, ויחד עם זאת לשמר את הסגנון המיוחד
כפי שנשמעו מפי אומרים בניסוח מרנין ושובה לב, ועשו את
מלאכתם במיומנות רבה.

היקף הספר סובב את כל סדר יומו של האדם; בתורה,

הרב מאיר שפרך שליט"א

הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/2

הרב אליהו אורנשטיין שליט"א

הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/1

הרב אפרים סגל שליט"א

הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/2

הרב אריה זילברשטיין שליט"א

הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב יוסף ברגר שליט"א

ווארט עם סיפור בראי הפרשה

שלוחה 7

הרב מרדכי שלמה פריינד שליט"א

הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/1

הרב שלמה לוינשטיין שליט"א

הרצאות ושיעורים מיוחדים על פורים

שלוחה 7/2

הרב אהרן טוסיג שליט"א

הרצאות ושיעורים מיוחדים על פורים

שלוחה 7/1

הרב אברהם פוקס שליט"א

הפוח בכל יום - המייל היומי של דרשו

שלוחה 3

הר' שלום יננס ואברהם פוקס שליט"א

לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

"חומר שלא נלמד בעברית או באידיש - אין ללמדו גם באנגלית או בכל שפה אחרת! האם בעברית או באידיש נשתמש בחומר שנכתב על-ידי... אפילו אם זה רק תיאור תמים על השוק בגרודנא!?"

בקשה חשובה ממחנכים והורים דוברי אנגלית, וגם: כמה מתנדבי-רכב צריכים ב'עזר מציון'?

ה' בכל המקצועות יש מבחר ספרי לימוד משלנו, אך יש צורך להמשיך לעמוד על המשמר. לדוגמה - בהוראת האנגלית. הרב א' י' וולף זצ"ל, המחנך הדגול מנהל סמינר וולף, חייב בשעתו לימוד האנגלית, אך הדגיש שעל החומר להיות מתאים לרוח בית יעקב. ...אי אפשר לדעת מתי ידעת שפה זו תהיה לתועלת במשך החיים, אך העיקרון הוא, שחומר שלא נלמד בעברית או באידיש - לא יילמד גם באנגלית או בכל שפה אחרת. האם בעברית או באידיש נשתמש בחומר שנכתב על ידי ב. או י.ל.ג. (הס מלהזכיר את שמם), אפילו אם זה רק תיאור תמים על השוק בגרודנא? הרי כל ספר או מחבר נוסך את השקפתו ואופיו בכל דבר שהוא כותב.

צריך להיות ברור אצלנו שחומר שנכתב ע"י נכרים או חילוניים פסול לתלמידות החינוך החרדי, אף אם הוא נראה תמים לחלוטין... אין לקרוא ספרונים, ספרים, או קטעים שנכתבו על ידי גויים או חילונים. הורים ומחנכים דוברי אנגלית נקראים להתעניין ולבדוק את החומר שהבנות קוראות, בתפילה שנזכה להתחזק גם בשטח זה ונראה דורות ישרים המתחנכים לטהרות הקודש בכל תחום.

(מתוך מכתבים שפורסמו ביתד נאמן כ"א באד"א תשע"ט)

הצטרפו עוד היום

כשהייתי בריא, הייתי רואה את השלטים הקטנים של 'עזר מציון' מבעד לשמשה הקדמית של מכוניות המתנדבים, ומחשבה היתה חולפת בראשי: כמה מתנדבי רכב צריכים?

היום, כשאני חולה, אני יודע שכמה שיש זה לא מספיק. אי אפשר לשער כמה נחוצה וחיונית העזרה שמתנדבי הרכב נותנים כשהם מסיעים אותנו לבית החולים, וכשהם מסיעים מתנדבים אחרים שמגיעים להתנדבויות בבתי החולים. בירושלים המרחקים עצומים, ובלא רכב מתנדב אפשר להיטלטל בדרכים שעות רבות ומתישות. בפעמים שלא מוצאים בשבילי מתנדב, אני מרגיש היטב את ההבדל - בנסיעה, בהגעה, ביכולת להתמודד...

אין לי ספק שכאשר אבריא בעז"ה, אתנדב מיד למערך הרכב של 'עזר מציון'. ואני קורא אליכם הבריאים - אל תמתינו, הצטרפו עוד היום למערך ותזכו למצוות. להצטרפות למתנדבי רכב ירושלים - התקשרו: 0733954044.

אנגלית, אבל לא בכל שפה

דורנו זוכה להתחזק רבות בעניני חינוך. תמיד צריך לעמוד על המשמר ולהמשיך לשפר בכל תחום. בעבר הלא רחוק היתה בעיה בנושא ספרי הלימוד המתאימים לחינוך החרדי. עתה ברוך

קם הממונה לומר דרשה בפני מרן הגראי"ל שטיינמן זיע"א, ובפני הרב של פורים, והודיע: "אנו מעוניינים להכתיר את מרן רה"י לרבי שלנו... מרן התחמק ואמר: "זכי צריך רב? הרי יש לכם את הרב של פורים..."

על ההחלטה הגורלית של מרן הגראי"ל שטיינמן זיע"א

לקראת שבת מלכתא שמות חלק ב' מיוחד לפורים, להזמנות: 02-560-9000

הרב דושינסקיא קם ממקומו בפחד ורעדה. ניגש בצעדים חפוזים ותפס את מקלו הרבני, הרים אותו ופתח בצעקה: "רשע! צא מביתי!" - -

מעשה שסיפר הגאון רבי ישראל גרוסמן זצ"ל - לרגל יומא דהילולא

אבל מעשיו ודאי לא רצויים. הוא ביקש ממנו לעלות עמי אל המרא דאתרא הגאון הצדיק הרב דושינסקי זצ"ל.
"הקנאי היה כה בטוח במעשיו, שמיד הסכים לבוא. עלינו לביתו של הרב לשמוע חוות דעתו. הקנאי החל לספר להרב שבחצרו גרה אשה אלמנה המחזיקה את המכשיר הטמא בביתה, ומספר פעמים מחה בפניה, וכשראה שזה לא עוזר החליט לעשות מעשה וביום ששי שפך מים לתוך ביתה.
"טרם כילה לדבר את דבריו, והרב דושינסקיא קם ממקומו בפחד ורעדה. פניו התלהבו כאש שלהבת. הוא ניגש בצעדים חפוזים ותפס את מקלו הרבני, שעל ראשו היה כעין כדור של זהב, הרים את מקלו ופתח בצעקה: 'רשע! צא מביתי!' - -
"הרב דושינסקיא לא הרפה ממנו, עד שעזב את ביתו."

הגאון רבי ישראל גרוסמן זצ"ל ראש ישיבת פינסק קארלין, שהיום חל היארציט שלו, מספר בספרו 'לב ישראל' את הסיפור הבא, לו היה עד בעצמו:
"בחצר הסמוכה לנו התגוררה אלמנה ערירית, שכדי להקל על בדידותה היתה שומעת דיבורים ושירים מ'טרנזיסטור' קטן שהיה ברשותה. אחד השכנים שהיה קנאי גדול, לא מצא חן בעיניו שבחצרו יש בית ששומעים בו רדיו, נכנס לביתה ומחה בפניה. וכך מחה מספר פעמים. פעם אחת הגדיש את הסאה, וביום ששי לאחר שהאשה שטפה את ביתה לכבוד שבת, ניגש הקנאי סמוך לדלת ביתה ושפך לתוך הבית קערה עם מים.
"דודי הרה"ח ר' שמעון גרוסמן ז"ל לא יכול היה לסבול את צערה של האלמנה, ומחה בפניו, ואמר לו שאולי כוונתו רצויה

השו"ת היומי

כדור המשחק נפל בין שיחי העגבניות שבגינה - האם מותר להוציאן משם?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

אם השטח קטן משיעור בית סאתיים, יש איסור להוציא אליה כלים שהיו בכניסת שבת בבית. אכן כשהחצר והבית בבעלות אדם אחד, או שהחצר משותפת אבל יש עירוב חצרות בין דיירי המקום, מיקל המשנ"ב בשעת הדחק, ובס"ח (ס"ק פ"ג) כתב המשנ"ב שכאשר המקום הזרוע הוא מיעוט אפשר לסמוך להקל בשעת הדחק.

שאלה: בחצר הפרטית שלנו יש מחיצות גמורות, ובפינת החצר יש שטח קטן שמיועד לזריעה. לפעמים מצמיחים שם פרחים עונתיים, ופעמים אף ירקות כמו עגבניות ופלפלים. השאלה היא, האם כאשר משחקים בחצר מותר לזרוק את הכדור לשטח הזרוע או לא.
תשובה: שטח שאינו מיועד לדיור כמו מקום זרוע, אפילו

מי שאינו מוכן אף פעם להלוות כסף לאחר - האם יצא מכלל 'עמיתך'?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

דעות בזה]. העובר על **דבר שיש בו מחלוקת** והכריעו הפוסקים להחמיר, יש שכתבו שכיון שהוכרע לאיסור הרי זה כעובר עבירה גמורה. העובר על **דבר שיש בו פנים להיתר ולאיסור מצד אופני פרטי המעשה**, ויש מקום לטעות בזה, כתב ה'חפץ חיים' לקמן שלא יצא בזה מכלל 'עמיתך' ואסור לגנותו גם אם עשה המעשה באופן האסור. העובר על **עבירה שהיא מענייני המידות** כגון כעס או גאווה, כתב להלן שאין לגנותו עבור זה, כיון שיש בזה הרבה גדרים שלפעמים מותר להתנהג כך, ומשתנים הדברים לפי האיש והזמן והמקום, ורגילים בני אדם לטעות בזה.

וכן העובר על **לאו שאין בו מעשה** [אפילו כמה פעמים] כתב לקמן שאינו יוצא בכך מכלל 'עמיתך'. על **עבירות שבין אדם לחברו** כמו גזל נזק צער ובושת, כתב לקמן שאינו יוצא מכלל 'עמיתך' בעבורם, אף שעובר עליהם כמה פעמים, כיון שבעבירות אלו היצר מטעה אותו שמותר, ורק אם מדובר בגנב או גזלן פשוט, שאין לתלות שיש לו במה לטעות בשום אופן, יתכן שיוצא על ידי זה מכלל 'עמיתך'.

וכן לענין **מי שאינו מוכן אף פעם להלוות כסף לאחר**, כתב לקמן שאדם טועה באיסורים כאלו שבין אדם לחבירו, שסובר שאין זו אלא מידה טובה בעלמא, ולכן אינו יוצא מכלל 'עמיתך'. וכן **אדם שאינו קובע עיתים לתורה**, כתב לעיל שאינו יוצא מכלל 'עמיתך' עבור זה, כי בעוונותינו הרבים נחשב לאנשים כהיתר, שסוברים שכיון שהוא טרוד לפרנסתו פטור מתלמוד תורה, ואינם יודעים שאפילו איש עני ביותר חייב לקבוע עיתים לתורה.

בהלכות הנלמדות היום (כלל ד סעיף ז) מפרט ה'חפץ חיים' את האופנים בהם מותר לדבר לשון הרע על עוברי עבירה: אדם שאין דרכו להתחרט על חטאיו ואין פחד אלקים לנגד עיניו, כמו הפורק מעליו עול מלכות שמים לגמרי ח"ו [וראה ב'ביאורים ומוספים' לענין יהודים שאינם שומרי תורה ומצוות בזמננו, האם נחשבים תינוקות שנשבון], או אפיקורסים. וכמו כן, אדם שאינו נזהר מעבירה אחת מפורסמת "שכל שער עמו יודעים שהיא עברה", אזי מוכח שלא עושה כן מחמת שיצרו גובר עליו אלא שהולך בשרירות לבו - אנשים אלו מותר להכלימם ולספר בגנותם, בין בפניהם ובין שלא בפניהם.

אמנם, לגבי האופן השני, של אדם שאינו נזהר בעבירה אחת כנ"ל, דרושים כמה תנאים כדי להיתר לספר עליו לשון הרע: **א)** שאת העוולות שעל ידן הוחזק לרשע, יראה בעצמו ולא בשמיעה מאחרים, אלא אם כן הוחזק כן בעיר מחמת שמועות רעות שיוצאות עליו תמיד. **ב)** עליו להתבונן היטב על פי דרכי התורה אם זה באמת עוון, ולא יחליט תיכף את הענין בדעתו. **ג)** שלא יגדיל את העוולה יותר ממה שהיא. **ד)** שיכוון לתועלת - שיתרחקו בני אדם מדרך רשע, אך לא יתכוון ליהנות מהפגם שהוא נותן בו, ולא מצד שנאה שיש בו עליו. **ה)** שלא יספר בסתר, ואילו בפניו יחניף לו, אלא יספר בפרסום, אם לא שיש לו פחד ממנו, או מפני חשש מחלוקת.

ב'ביאורים ומוספים' מביאים פרטים נוספים בדין זה: העובר על **עבירה מדברי חכמים**, כתב ה'חפץ חיים' לעיל שמותר לגנותו אם עבר עליה ברבים או כמה פעמים [וראה שם עוד